

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODEUZNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — —
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26.
CELJE, Kocanova ulica 12. — Tel. 190
JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Cerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

GENERAL SCHLEICHER V OSPREDJU?

Politični položaj v Nemčiji je vedno bolj zamotan — General Schleicher vodi posebna pogajanja — Intrige centra

Pariz, 22. avgusta. AA. Po poročilu iz Berlina je tamošnja »Tägliche Rundschau« objavila komentar o političnem položaju. Papenova vlada se po tem poročilu boji posledic parlamentarne nezaupnice. Zato bo skušala preprečiti glasovanje o zaupnici.

Vlada bo v to svrhu po sestavi predsedstva skušala doseči s starostnim svetom novega parlamenta sporazum o parlamentarnem delu v novi zbornici. Če pogajanja ne bi uspela, bo vlada zbornico razpustila.

Po drugih vesteh se general Schleicher pogaja s strokovnimi in s socija-

lističnimi voditelji o sestavi svoje lastne vlade. Ta vlada naj bi sicer bila predsedniška, obenem pa bi se skušala operirati na večini v parlamentu.

»Le Temps« ponatiskuje te vesti in pristavlja, da je samo 10 dni do otvoritve novega parlamenta, da pa je politični položaj mnogo nevarnejši in mnogo bolj zamotan, kakor kdaj prej. List opozarja na centristične intrige proti predsedniškemu kabinetu in na prizadevanja nacionarno-socialistične stranke, da čim bolj izkoristijo sedanjí položaj. O generalu Schleicherju pravi list, da skuša združiti misel predsedni-

škega kabineta z idejo ustavne vlade. V takih okoliščinah ni čudno, da govori kancelar Papen o svojih predstojnih pogajanjih s Parizom in Londonom in o preureditvi nemške vojske. Papen bi rad s temi stvarmi obrnil javno mnenje na zunanje politična vprašanja. O napovedanih pogajanjih z Londonom in Parizom trdi list, da so nemogoča, ker je Nemčija sedaj brez vlade z avtoriteto, ki je potrebna za mednarodna pogajanja. Ta teden bo za nemško notranjo politiko odločilnega pomena. Iznenadenja niso izključena še pred rešitvijo politične krize.

Naši zmagovalci se vračajo

Drevi ob 20.28 se vrne iz Karlovca skakalna ekipa Ilirije s Petrinovičevim pokalom

Ljubljana, 22. avgusta.

Ostra borba za državno prvenstvo v plavanju je končana. Začela se je 30. in 31. julija z juniorskimi prvenstvom v Ljubljani, ki si ga je priporila Ilirija s precejšnjim naskokom pred ostalimi klubi. V klasifikaciji za naslov najboljšega plavalnega kluba v Jugoslaviji, ki prejme dragoceni Petrinovičev pokal, se je postavila s 45 točkami na čelo pred Jugom, Viktorijo in Jadranom. V Ljubljani je nastalo veliko veselje, kajti s to zmago so si Ljubljanci utrhli pot za osvojitve Petrinovičevega pokala in naši časopisi so že napovedovali, da bo Ilirija dosegla visoki cilj, ki si ga je postavila ob zgraditvi svojega kopališča. Že teden dni pozneje se je borba nadaljevala. V Splitu se je vršilo prvenstvo seniorjev, kjer je Ilirija dosegla častno 3. mesto za Jadranom in Viktorijo. Stanje klasifikacije za Petrinovičev pokal se je malo izpremenilo. Prvo mesto je zavel Jug s 76 točkami, sledi je Jadran s 71 in Ilirija s 64 točkami. Kratak intermezzo je tvorila meddržavna tekma z Avstrijo na Mühlstattskem jezeru, ki se je končala s prepričevalno zmago naših reprezentantov.

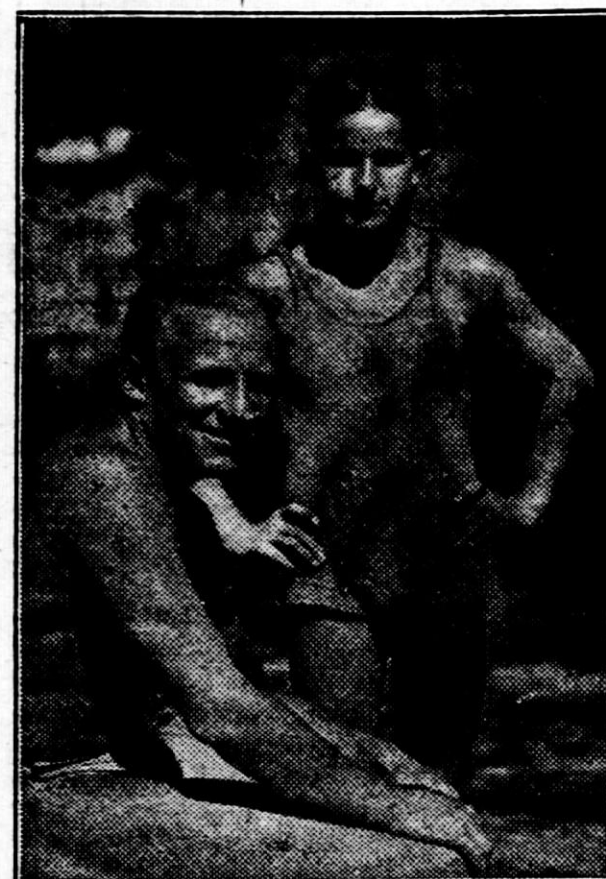
Seniorski prvak Kordelj med skokom

redni zmagovalci. Skoki so stara tradicija Ilirije. V svoje skakeče je pošiljala Ilirija ves up in nado. Oni so imeli odločiti, dali bo romar zlati pokal v Ljubljano ali pa si ga bo definitivno osvojil Split. Pretedno soboto so kot prvi dočkali juniorski skakeči Ilirije, da se ji ni treba bati bodočnosti in so sigurno osvojili juniorsko prvenstvo. Dočim je njihov najostrejši konkurent Jadran zasedel 2. mesto. Včerajšnja nedelja je prinesla odločitve. Po sobotnem tekmovalstvu je vodil Jadran s 79 točkami pred Ilirijo, ki je imela že 77 točk. Seniorji so storili svojo dolžnost in zmagači, drugi pa je bil Jadran. Petrinovičev pokal je bil s tem prborjen. Ilirija si je skupno priborila 90 točk, Jadran pa 87.

Ilirija si je po dolgotrajnem sistematičnem delu priborila največje trofeje, ki jo ima jugoslovanski plavalni sport. Ljubljana je lahko ponosna na svoje sinove, ki so premagali tovaršice z morja, kjer je plavanje doma. Tako delo zasluži primerno priznanje.

Zmagovalna ekipa se vrne drevi ob 20.28 z dolničkim vlakom. Na kolodvoru jo bodo odlično sprejeli zastopniki Ilirije. Članstvo Ilirije se zbere ob 20. pred kavarno Evropo, odkoder bo z godbo »Zarje« odkorakalo na kolodvor, kjer bo tekmovalce pozdravil predsednik SK Ilirije dr. Dušar. Sprevod krene potem po Miklošičevi cesti pred magistrato, kjer bo v imenu občine pozdravil zmagovalce župan dr. Puc. V prostavitev zmage bo grad svečano razsvetljen. Povorka krene izpred magistrata po Prešernovi ulici, Dunajski in Gosposvetski cesti na svečano okrašenem kopališču Ilirije, kjer se bo vršila domača proslava, na katero je vstop vsakomur prost.

Ljubljana ne sme zaostati za Splitom, kjer je bilo vse mesto iluminirano, ko so Jadranovi prejšnji prinesli Petrinovičev pokal. Pozivamo občinstvo, da se sprejema, udeleži v čim večjem številu.

Juniorski prvak Zihert (stoji).

Medtem so se skakeči vestno pripravljali za odločilno borbo, za prvenstvo v skokih v Karlovcu. Edina nevarna konkurenta, ki sta prihajala v poštev za osvojitve Petrinovičevega pokala, sta bila Ilirija in Jadran, dosedanjí štirikratni zapa-

Ameriško gospodarstvo na robu propada

Senzacionalne ugotovitve ameriških učenjakov — Če se sedanji gospodarski sistem v Ameriki ne izpremeni, je polom neizbežen

Newyork, 22. avgusta. Ogromno pozornost v vseh gospodarskih in političnih krogih je vzbudila ostra kritika ameriškega gospodarskega sistema zadnjih desetih let, znanega pod nazivom »energična produkcija« s strani odličnih ameriških inženjerjev pod vodstvom profesorja Columbia-univerze Scotta. Ti inženjerji so proučili ves sistem ameriškega gospodarstva v toku zadnjih desetih let ter so prišli do poraznega zaključka, da je ameriška industrija dosegla svoj višek, da je nadaljnje razširjenje in izpopolnitev nemogoča, ako ostane dosedanjí gospodarski sistem. Ako ostanejo dosedanje metode ameriškega gospodarstva še nadalje v veljavi, potem pomeni to neprestano naraščanje brezposelnosti z neizbežnim polomom celokupnega ameriškega gospodarstva, v prvi vrsti in-

dustrije. Zadožitev ameriške industrije je dosegla v zadnjih desetih letih fantastično vsoto 218 milijard dolarjev. Ob ohranitvi sedanjega gospodarskega sistema in delovnih metod bo imela Amerika v dveh letih nad 20 milijonov brezposelnih. Inflacija bi mogla samo začasno olajšati položaj, preprečiti katastrofo pa ne more, marveč bi jo le za nekoliko časa zavlekla. Poročilo napoveduje, da bodo inženjerji nadaljevali svoja proučevanja in skušali sestaviti predloge za popolno reorganizacijo celokupnega gospodarstva, da bi se na ta način preprečila katastrofa, ki bi ne zadela samo Amerike, marveč bi pomenila silen udarec celokupnemu svetovnemu gospodarstvu, ki bi bil mnogo hušji, kakor pa gospodarski polom Nemčije, ki je razburil ves svet.

General Sanjurjo pred sodiščem

Državni tožilec zahteva zanj smrtno kazen, za njegovega sina pa dosmrtno ječo

Pariz, 22. avgusta. AA. Havas javlja iz Madrida, da bo državni tožilec zahteval za generala Sanjurja smrtno kazen, za njegovega sina kapetana Sanjurja pa dosmrtno ječo.

Madrid, 22. avgusta. AA. Berganin, ki je bil minister v zadnjem režimu in je zdaj zagovornik aretinanega generala Sanjurja, je zastopnikom tiska izjavil, da general Sanjurjo ne more biti obsojen na smrt. Španski kazenski zakon, je rekel Berganin, strogo razlikuje med nameravanjem zločina in pa izvršitvijo zločina in samo v tem drugem primeru se lahko izreče smrtna obsodba. O generalu Sanjurju pa nitiče ne more trditi, da je v resnici storil takšen zločin, ki bi lahko imel za posledico smrtno kazen, saj je njegov prevratni poizkus popolnoma propadel ter je bil general aretiran v trenutku,

ko je komaj borbo začel. — Na koncu je Berganin izjavil, da kapitan Sanjurjo ne more nositi prav nobene odgovornosti za puč.

Madrid, 22. avgusta. AA. Bivši monarhistični minister Francisco Berganino se je odzval želji generala Sanjurja in bo generala branil pred sodiščem, kjer bo razpravi proti glavnim krivcem nedavnega monarhističnega upora. O glavnih krivcih bo sodišče sodilo po posebnem postopku.

Madrid, 22. avgusta. AA. Sodišče je doletelo 4 glavnih krivcem monarhističnega upora zagovornike. Kot glavne krivce smatra sodišče generala Sanjurja, generala Gardelasa Herranza, polkovnika Estebana Fantasa in kapetana Justa Sanjurja. Proces se bo začel v torek ali sredo. Občinstvo bo imelo dostop k razpravi.

Piccard se je vrnil domov

Besenzano, 22. avgusta. g. Profesor Piccard in žena, ki ju je italijanski zrakoplovni minister Balbo s svojim letalom odpeljal v Benetke, sta se včeraj vrnila v Besenzano, kamor sta prispela ob 4. popoldne. Takoj po povratku je šel profesor Piccard iskat nekatere dragocene instrumente, ki so se pri pristanku izgubili. Profesor je menjal, da jih je našel neki delavec na polju, drugi pa se boje, da jih je v splošni zmedbi pri pristanku odnesel kakšen navdušeni zbiralec spominov. Zverer je bil zakonski par Piccard v posetih pri Gabrijelu D. Annunziu v Gardonu. Tudi tjakaj sta potovala Piccard in žena z Balbovim letalom. D' Annunzio, ki je že prej pozdravil letake v stratosfero z navdušenim poslušanjem, je poklonil Piccardu dragoceno darilo. Danes dopoldne sta Piccard in njegova žena odpotovala domov. Gondolo in balon so še v teku noči s dvema tovarnima avtomobiloma odpremljati proti Curru.

Rim, 22. avgusta. AA. Piccard se je brzojavno zahvalil Mussoliniju za prijazni sprejem in podporo oblatav.

Spominske svečanosti v severni Franciji

Pariz, 22. avgusta. AA. V severni Franciji, kjer je divjala svetovna vojna, sta bili včeraj dve pomembni svečanosti. V Longviju je predsednik francoske republike Lebrun odkril spomenik branilcev tega območnega mesteca. Tu so francoske čete pod poveljstvom podpolkovnika Darsa odbijale od 4. do 26. avgusta 1914 napade nemških čet. Spomenik ima obliko velike piramide. V kamnu so vklesane besede, s katerimi je Piccard leta 1919 izročil mestecu red častne legije.

Italijanska svečanost na bivšem bojišču

Vicenza, 22. avgusta. AA. 20.000 avangardistov, ki so že nekaj časa zbrani v Mussolinijevem taborišču v Asiagu, je te dni odšlo na vrh hriba Zovetov, kjer bila spominska svečanost za italijanskimi vojniki, padlimi leta 1916 pred avstrijskimi jarki. Minister Debono je imel spominski govor in proslavil junška dejanja italijanske vojske v svetovni vojni. Na kraju je pozval fašistično mladino, naj ima pred seboj tri vodilne misli: domovino, kralja in duceja.

Guverner Angleške banke v Newyorku

Boston, 22. avgusta. g. Guverner angleške banke Montague Norman je prišel semkaj, od koder bo takoj potoval dalje v Newyork, kjer bo imel prihodnji teden važne razgovore z ameriškim bankirji.

Ottawske pogodbe

Pariz, 22. avgusta. AA. Posebni poročevalci Havasa poročajo iz Ottawe, da veljajo sporazumi podpisani na imperijalni konferenci, za dobo petih let. Le pogodbe o živilih veljajo za tri leta.

Borba ameriških farmerjev

Newyork, 22. avgusta. g. Stavkujoči farmerji, ki so zgradili v Sioux Cityju prave blokade, da bi preprečili dovoz živil v mesto, so sedaj prenehali z obleganjem. Oblastva so demonstracijo obljubila višje cene za žito in razen tega je bila podpisana tudi pogodba v tem smislu s kupčevaleci.

Nesreča berlinske policije

Berlin, 22. avgusta. AA. Policijski avtomobil se je zaletel v bližini Berlina v drevo. En redar je bil ubit, drugi pa so dobili hude rane. Šofer si je v obupni pogled kroglo v glavo.

Veliki vojaški manevri v Italiji

Dva armadna zbora sta razvila fronto v dolžini 25.000 km. — Sodeluje tudi fašistična milica

Rim, 22. avgusta. g. V Rimskih Apeninih v okolici Perugia se pričeli včeraj veliki italijanski manevri. Pri teh vojaških vajah sodelujeta dva armadna zbora, 6. in 7., ki razpolagata s 50.000 vojniki in 2000 oficirji. Vpoklicanih je tudi 20.000 rezervistov. Nadalje sodeluje cela vrsta bataljonov fašistične milice. Vojska se je razdelila v dva tabora, rdečega in modrega. Rdeča vojska ima nalogo, da prodre preko Apeninov in porazi modrega nasprotnika ter si tako odpre pot preko Umbrije do Rima. Fronta manevrov se razteza v dolžino 25.000 km. Manevri bodo trajali teden dni. Prihodnjo soboto bo velika revija čet, ki jih bodo pregledali vrhovni poveljniki italijanske vojske.

Manevre so organizirali povsem moderno. Pehoto so oborožili z malimi topovi s kalibrom 65/17, s težkimi in lahкими stroj-

nicami in s metalci bomb. Vsa ta sredstva so motorizirana. Topništvo razpolaga s tremi vrstami topov na traktorjih. Nadalje so mobilizirali lahke in težke tanke, napadalno težko in protiletalsko konjenico. Uvedli so tudi nov sistem v ustroju polkov, tako da je polk pehote sestavljen iz treh bataljonov, vsak bataljon iz treh kompanij strelcev in ene kompanije težkih strojnih pušk. Bataljoni fašistične milice razpolagajo z lahкими strojnimi in s organizirani za brze akcije. V izredno veliki meri so razvili tudi delovanje inženjerskih čet. Za komunikacijo so uporabili poleg telefona in brzojava tudi radio aparate vseh mogočih sistemov. Službo letal so omejili na izvedovanje in zasledovanje. Vojne operacije bodo trajale vse do četrtega. V petek bodo velike strelske vaje.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Dewiz. Amsterdam 2298.46 — 2304.32, Berlin 1363.75 — 1354.55, Bruselj 790.52 — 794.46, Curiah 1108.35 — 1113.85, London 196.97 — 198.57, Newyork čok 5676.31 — 5704.67, Pariz 223.38 — 224.50, Praga 168.34 — 169.20, Trst 291.57 — 293.97.

Curiah, 28. avgusta. Pariz 20.145, London 17.81—17.82, Newyork 513.87, Bruselj 71.325, Milan 20.34, Madrid 41.35, Amsterdam 206.79—206.825, Berlin 122.275, Sofija 3.72, Praga 15.19, Varšava 57.50, Bukarešta 3.05.

Izredno zasedanje japonskega parlamenta

Zaradi vedno večjih gospodarskih težkoč bo moral parlament sprejeti več pooblastilnih zakonov

Tokio, 21. avgusta. AA. Vlada je sklicala parlament k izrednemu zasedanju. Na dnevnem redu bodo ukrepi in podpore, ki jih bo vlada predložila za kmetijstvo, trgovino in industrijo. Zasedanje bo otvoril japonski cesar v torek. Pri tej priliki bo prečital po stari navadi preostlo besedo. Zasedanje bo mirno, čeprav je večinska stranka Sejukaja proti sedanjí vladni politiki. Vlada računa s podporo druge velike stranke, ki jo vodi predsednik vlade Saito.

O vladni politiki napram kmetijstvu, trgovini in industriji bodo govorili predsednik vlade Saito, fanični minister Takashi in zunanji minister Išida. V političnih krogih vlada veliko zanimanje zlasti za govor zunanjega ministra, ker bo moral govoriti tudi o madžarskem vprašanju.

Tokio, 21. avgusta. AA. Agencija Ren-go poroča, da je predsednik japonskih ki-

Vihar v Rokavskem prelivu

Pariz, 22. avgusta. AA. V noči od sobote na nedeljo se je v silnem viharju na La Manchen potopila francoska ladja »Corvetee«. Med žrtvami je tudi kapitan ladje Danditte, ki je bil svojačas tudi lastnik potopljene ladje. Neka angleška jahta je rešila dva mornarja ter ju izkrcala na angleško obalo.

Naše meščanske šole

Kongres Udruženja učiteljev in učiteljic meščanskih šol

V Banjaluki se je pričel včeraj XI. kongres Udruženja učiteljev in učiteljic meščanskih šol kraljevine Jugoslavije. Kongres se je udeležilo mnogo delegatov iz vseh krajev države. V soboto dopoldne sta imela sejo glavni in nadzorni odbor udruženja. Predsednik Dragotin Humar, ravnatelj meščanske šole v Mariboru, je otvoril sejo, Peter Barjaktarevič in Josip Rukavina, šef oddelka za meščanske šole v prosvetnem ministru, sta pa poročala o delovanju udruženja v preteklem letu. Poročilo se obširno peča z delovanjem glavnega odbora v preteklem letu in naglašala velike uspehe udruženja. Poročevalec Barjaktarevič je govoril o stanovskih zadevah in je zlasti naglašal vprašanje reorganizacije udruženja. Z velikim razumevanjem se obnavlja v poročilu vprašanje izbire absolutov meščanskih šol za posejanje strokovnih in drugih šol. Naglašalo se, da je to vprašanje zelo pomembno in da je treba absolutom meščanskih šol odpreti vrata gimnazij in učiteljskih šol ne smemo monopolizirati. Na koncu svojega poročila je g. Barjaktarevič omenjal temne vezi med Udruženjem učiteljev in učiteljic meščanskih šol kraljevine Jugoslavije in sorodnim šolstvom na Češkoslovaškem. Sledilo so predlogi banov, sekcij in navodila glede bodočega delovanja organizacije, kakor tudi vprašanje ustanavljanja kreditnih združenj, zadruge za štedenje in vprašanje stanovskega tiska.

Včeraj dopoldne je bil kongres svečano odprt. Predsednik Rukavina se je zahvalil banjaluskemu meščanstvu za prisrčen sprejem in gostoljubnost, pozdravil je

odlične goste in omenil, da se vrši kongres v zgodovinskih dvorani, kjer se je vršil nekoč slovit banjaluski izdajniški proces. Zastopnik prosvetnega ministarstva g. Stojanović je pojasnil zborovalcem važnost novega zakona o meščanskih šolah, ki po njem meščanske šole ne bodo zapostavljene ustanove, kakor se to misli, temveč ustanove z enako važno vlogo pri širjenju prosvete med ljudstvom. O položaju učiteljev in učiteljic meščanskih šol je zastopnik ministrstva izjavil, da ga je treba zboljšati, kar pa trenutno zaradi težkih gmočnih razmer ni mogoče. Apeliral je na zborovalce, naj širijo med ljudstvom zanimanje za meščanske šole, ker je to najboljši način, da se njihov položaj zboljša.

Med poročilom o sklepih glavnega odbora je prišlo do ogorčenih medlečev in burne debate. Obširna debata se je razvila tudi o vprašanju, kaj naj bi udruženje storilo, da se položaj meščanskih šol in njihovih učnih moči zboljša. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva v glavnem, naj se uredi uradniški položaj učiteljev meščanskih šol, ki naj bi ne dobivali prejemkov kot učitelji osnovnih šol in povrh še brez pravice do stanarine. Glavni odbor je bil naročen, naj na merodajnih mestih ukrene vse potrebno, da se položaj učnih moči meščanskih šol zboljša bodisi z dopolnilnimi odredbami v uradniškem zakonu ali pa z novim finančnim zakonom. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

S tem je bil dnevi red kongresa izrpan in predsednik je sporočil udeležencem, da bo prihodnji kongres v južnih krajih države, najbrž v Skoplju.

Pestra policijska kronika

Zadnja dva dneva sta bila zopet v znamenju nesreč, pretefov in napadov

Ljubljana, 22. avgusta.

Kronika sobote in nedelje je zopet precej pestra in žalostna. Pripletali sta se dve smrtni nesreči, na policijsko so zabeležili več hudih pretefov, med njimi zabrten od surov napad na stražnika, v trnovskem okraju je včeraj popoldne gorelo, pripetilo se je pa tudi več nesreč.

SUROV NAPAD NA STRAŽNIKA.

V neki gostilni na Sv. Petra cesti je v soboto popivala večja družba moških. Preobčita zaužitja vina jim je stopila v glavo, duhovno so se razvneli in hipoma je nastal v gostilni hud prepri, ki je grozil, da se razvije v pretep. Gostilničar je miril in svaril razgorete pive, pa je bil ves njegov trud zaman. Videč nevarnost spopada, je gostilničar pozval policijo na pomoč. Še predno se je na stražnik pojavil, so se bojevitji gostje razkropili in eden je pri odhodu potegnol bodalo ter pikro pripomnil: Prvega stražnika, ki ga srečam, sakoljem!

Ko je okrog 23. prišel službojoči stražnik Anton Boh v gostilno, ni našel nikogar. Nih hudega slučaja je odšel in zavil proti Komenskemu ulici. Na vogalu sta srasli iz tame dve postavi in še predno se je stražnik zavedel, ga je nekdo tako močno oplazil po glavi, da se mu je stemnilo pred očmi in se je nezavestno zgrudil. Brutalna napadalka sta mu vzela predrek in čepico, ko sta pa opazila, da prihaja stražniku nekdo na pomoč, sta jo naglo popihala.

Stražniku je prihitel na pomoč gostilničarjev uslužbenec in ga prenesel v gostilno, kjer se je Boh kmalu zavedel. Kdo sta napadalka, policija ni vedela, na podlagi opisa ju je pa že včeraj izsledila. Bila sta 21letni Feliks Stefanec, brezposeln delavec, doma iz St. Ruperta, in 17letni Anton M. iz Smihela - Stopiče. Oba sta po zločinu pobegnila na šmartinsko cesto in tam se je mlajši hvalil mladeničarju, kako sta spreminjalila enega pulcajca.

Policija ju je davi zaslišala, potem ju pa izročila sodišču. Ker se nasilja, pretefov in zločinov napadi v Ljubljani zadnje čase zelo množijo, je policijska uprava poslala banški upravi spomnilo, v kateri pravi, da so glavni vzrok naraščanju zločinov v Vinotoci, ki zadnje čase raste kakor goba po dežju. V vsaki drugi hiši je skraj vinotoci in točilo se cena, a slaba vina. Vinotoci samo pospešujejo pijančevanje, v njih se tudi ehajajo vsakovrstne propalice in postopajo. V bodoče bo policija vinotocem in beznicam posvečala največjo pažnjo.

ŠTEVILNE ARETACIJE.

Snoči okrog 18. sta dva železničarja na glavni kolodvoru opazila dva neznanca, ki sta se sumljivo smukala okrog vagonov in na treh vagonih že odtrgala plombe. Enega so zatolili baš, ko je hotel vstopiti v vagon, v katerem je bilo spečerijsko blago. Tega so prijel in izročili policijski ekspozituri na kolodvoru. Bil je 31letni Anton Nachtigal, rojen v Vodicah in prištoljen v Kamnik. Včeraj je bil aretiran zaradi beračenja Štefan Sterniša, doma iz Šmartna pri Litiji. Pri možu je policija zaplenila več pisem privatne korespondence neke veletrgovke, za katere je trdil, da jih je našel. Vse kaže, da je pisarna ukradel iz nabiralnika. Nedavno je bilo v Ljubljani vloženo v stanovanju neke stranke, kjer so tatovi odnesli več dragocenih preproge, vrednih okrog 5000 Din. Na podlagi poročila je policija ugotovila, da je tatvino izvršil čimnikar Kralj, ki je imel zaradi aličnih zadev še sedemkrat opravka pred sodiščem, zaradi tatvni je bil pa tudi izgnan iz Maribora in Avstrije. Med zasliševanjem je policija ugotovila, da je bil z njim v svazi tudi hišnik P. iz Ljubljane, ki je bil aretiran. Oba so zročili sodišču.

SMRTNA NESREČA NA STRELISČU

Na vojaškem strelisču na Dolenjski cesti se je v soboto zvečer pripetila huda

nesreča, ki je zahtevala življenje mladega vojaka. Na strelisču so se učili vojaškovinca streljati s strojnimi in puškami pod vodstvom narednika Dagaja Mladenovića. Ta je držal v roki samokres in kazal vojakom, kako se strelja. Nič hudega slučaja se je obrnil, tedaj se je pa samokres sam sprožil in krogla je zadela v trebuh blizu stojišča kaplarja Mihajlovića. Ta je napravil še par korakov, potem pa je klecnal na kolena. Vojaški reševalni avto je Mihajlovića takoj prepeljal v garnizijsko bolnico, a nesrečni kaplar je že med prevozom umrl. Mladenovića so prepeljali v vojašnico, kjer je bil zaležan. Preiskava je pokazala, da gre zgolj za nesrečo, ki jo je pripisati neprevidnosti.

ZRTEV LJUBLJANJE

V Zavogljah, občina Dobrunje, je včeraj okrog 16. utonil v Ljubljani 17letni študentski vajenec Josip Juvan iz Sostrega. Fant je sicer znal plaval, menda je pa šel prevroč v vodo in ga je prijel krč, ni pa izklučen, da ga je potegnil močan vrtinec pod vodo. Njegovega trupla še niso našli.

POŽAR NA POTI V RAKOVO, ELŠO

Včeraj okrog 16. se je pričel na jugovzhodnem delu Ljubljane valiti proti nebu dim, ki so ga opazovali tudi številni kopalci na Ljubljani. Kmalu je tmovska stražnica obvestila reševalno postajo, da gori neka hiša na Poti na Rakovo ješčo. Gorela je lesena hišica uslužbenca mestne elektrarne Janeza Miheliča, zgrajena sredi kolonije ob Poti na Rakovo ješčo. Miheliča in njegove žene ni bilo doma, ker sta se mudila na Dolenjskem in tako se je ogenj naglo razširil, še preden ga je kdo opazil. Hipoma je bila hišica v plamenih. Prvi so prihiteli na pomoč nekateri gasilci z Barja, okrog 17. so pa prišli policijski gasilci z motorno brizgalno. Hišice niso več mogli rešiti, pač pa so preprečili, da se ogenj ni razširil na druge stavbe. Mihelič ima okrog 30.000 Din škode in to je zaradi preslabo izoliranega dimnika vneša lesena stena.

Iz Celja

—c Za direktorja celjske realne gimnazije je s kraljevim ukazom imenovan g. prof. Fran Mravljak, g. prof. Martin Mastnak, doslej na realni gimnaziji v Celju, pa je imenovan za direktorja klasične gimnazije v Mariboru. Odličnega pedagoga iskreno čestitamo k imenovanju!

—c Pasji kontumaci v Celju in okolici uklenjen. V soboto 20. t. m. je bil uklenjen pasji kontumaci v mestni in okoliški občini. Lastniki psov in vsi prijatelji živali bodo gotovo z zadovoljenjem sprejeli ta ukrep.

—c Seja okoliškega občinskega sveta, ki je bila sklicana za petek 19. t. m. zvečer, se zaradi nesklepnosti ni mogla vršiti. Datum prihodnje občinske seje še ni določen.

—c Nedeljski nogomet. Včeraj popoldne se je vršila na Glaziji v Celju tretja nogometna tekma med SSK Celjem in SK Atletik za vstop v podsavezno ligo. V tej tekmi je zaslužen zmagal SSK Celje v razmerju 2:1 (0:0). Igra je bila izenačena in zlasti v drugem polčasu živahna. Prvi in drugi gol za SSK Celje sta padla v 18. in 26. minuti, častni gol za Atletike pa v 42. minuti drugega polčasa. Sodišč g. dr. Planinšek je bil zelo strog in objektivno je preprečil vse poskuse surove igre Atletikov. Gledalcev je bilo nad 500. Dopoldne se je vršila na Glaziji druga tekma med novojšo klubsko SK Jugoslavije, ki je igrala s SK Olimpijo nedoločeno z 2:2 (1:2). Tekmo je sodil g. Janežič prav zadovoljivo.

Ker mnogi ne vedo, zakaj žive, zato drugi to občutijo tem bolj.

Besedo imajo naši čitatelji

Ljubljanski Babilon

Dan po onem, ko so šentpetrčani hoteli zmakniti s tromostovja dva stebra in svetilke za svoj most, so prišli v Ljubljano neki Grki. Ni važno, kako so se čudili razširjanju svoje stebričaste umetnosti po Ljubljani, nego je važno, da je potem skoraj pol Ljubljane potkušalo govoriti grški.

Pri nas je prebuda navada, kajti smo radi poliglotti. Vsak jezik je tuj, boljši ljubljanski družbi ljubši od slovenskega. Prave rojene ljubljankinje so naravnost srečne, če znajo še nemški. Francoski je večini še prekišalo grozje. Naša promenada brenti v vseh mogočih jezikih, najmanj v slovenskem. Če pa že naše dame in fini gospodje, ki so vsi Slovenci in žive na slovenskih tleh od slovenskega kruha, ne znajo nemški in hrvatski, vsaj v slovenski jezik vpletajo besede teh jezikov, kajti je to fino in sploh izobraženo. Ah, milostljiva in milostljivi, wie das schön ist! V ušesih kar ščegeta in še roka zasrbi človeka, ko to posluša. Dobro je za to gospodo, da jo ščitijo bon ton in paragrafi. Če pa znajo še kako latinsko frazo, je to pač vrhunec izobrazbe naše fine družbe. Glavno, da s takim frazerstvom ne izostane uspeh v očeh drugih. In sploh se mislim, da bi se v Ljubljani dal ustanoviti nov jezik: babilonski, zmešjava vseh zmešnjav. In tudi kitajske besede vmešati, kajti so Kitajci sedaj aktualni. In bi se to bogato obneslo, ker smo dovzetni za take reči. V očeh tujcev pa bomo tudi imenitni, ker vsi poznajo pogovor: kdor zaničuje se sam...

Toda je to vseeno. Zlobudra je v modi in je fino, če klepetamo. Tak način je sploh priporočljiv, kajti dosežemo z njim veljavo in ugled. Le da se lepega dne ljudem s tem zmešanim jezikom ne bi tudi sicer zmešalo, kar bi bilo še najbolj prav.

K podražitvi sladkorja

Parlament je sprejel zakon o povišanju trošarin in sklenil: Trošarina pri sladkorju se poviša za kocke za Din 1.50, pri sipi pa za Din 1.25. Vendar mora pa plačati od tega pri kockah Din 0.75 konzument, Din 0.75 pa tovarnar; pri sipi pa Din 0.60 (zelo nerodna številka!) konzument, Din 0.65 tovarnar. Sicer so tovarnarjem, ki bi hoteli zvaliti več na ramena konzumentov, zagrožene težke kazni. Zakon je stopil v veljavo in kaj vidimo:

Išli so novi ceniki veletrgovcev: In sladkor se je podražil: kristalni drobnozrnati od 12.95 na 13.90, torej za Din 0.95 namesto Din 0.60, kristalni debelozrnati od Din 13.05 na Din 14. — za Din 0.95 namesto Din 0.60, v kockah od Din 14.55 na Din 15.80, torej za Din 1.25 namesto

Strokovna šola za glasbila

Ljubljana, 22. avgusta.

Na Tehniški srednji šoli v Ljubljani imamo že en semester strokovno šolo za izdelovanje violin in sorodnih godal. Stroko poučuje dvorni goslar Miha Mušič. Šola je banovinska in je ustanovljena na pobudo pomočnika bana dr. Otmarja Pirkmajerja.

Izdelovanje violin, citer gitar itd. je stroka, za katero se je pri nas pač redko pojavila želja po samoosvojitvi in ki nam je takorekto neznana.

Kako in kje se izdelujejo godala, s tem si nismo belili glave. Ko ti doraste fant, greš pač v prodajalno ter mu kupiš najcenejšo violino, kakor kupiš čevlje ali kravato. Čudiš se morda, ko ti prodajalec pokaže vrsto navideznih enakih izdelkov, a ti pove cene od 100 do 10.000 dinarjev. Prav lahko prideš do sklepa, da morajo biti to neke čudovite tovarne neke v inozemstvu, ki znajo iz lesa narediti tako dragocena godala, da izdelovanje violin vendar ni navadna obrt, ampak, da je lahko tudi velika umetnost. Vendar pa ni za to tovarne tudi v inozemstvu ne, temveč se izdelujejo vse violine in podobna godala v domači industriji, ki je že zelo stara.

Okrog leta 1580, posebno pa še pozneje za časa 30-letne vojne, so se v dobi verskih preganjanj umaknili evangelijski Čehi pred protireformatorji preko meje v Markneukirchen in Klingental, kjer so vpeljali izdelovanje glasbenih instrumentov.

V novo ustanovljeni koloniji se je jela ta panoga prav hitro in uspešno razvijati, posebno ko je Tengel († 1670) izumil primeren lak. Leta 1670 je bila ustanovljena že prva zadruga izdelovalcev glasbil v Markneukirchenu.

S povečanjem te industrije se je začelo delo deliti v tem smislu, da so posamezne rodne izdelavale samo dele godal, druge so pa te dele zlagale, zopet druge pa so dokončavale godala. Ta smotrna organizacija dela traja tudi še danes.

Poleg Markneukirchena in okoliških krajev je zelo važno središče goslarstva domače industrije Markneukirchen v Vogezih ob reki Maden. Po velikosti in pomenu sliči Markneukirchenu. Tudi tukaj preživlja ta domača industrija daleč naokrog več tisoč družin.

Najvažnejša kraja te obrti v Češkoslovaški sta Schönbach in Krasice, vsak z okolišč. Na tisoče ljudi redi izdelovanje glasbil tudi v teh krajih. Delajo moški, ženske in tudi mladoletni. Zenska dela so tu predvsem razna mala dela, a tudi lakiranje.

Lep odstotek izdelkov iz imenovanih krajev prihaja leto za letom v Jugoslavijo. Raspečavajo s tu začetnikom in večim sviračem. Glasbene dele, veliki in salonski okrasni obnavljajo vsako leto svoja godala. Potreba naste po novih instrumentih in po popravilju starih.

Kaj je torej naravnost od misli, da bi kazalo tudi domačinom uvideti zasluzka pri

Din 0.75, mlet prav tako!

To so seve cene na debelo.

Ali dejstvo je, da se je sladkor, za katerega predvideva zakon povišek za Din 0.60, v praksi Din 0.75, povišek za na debelo za Din 0.95. Oni pa, ki bi se smeli za Din 0.75 se je podražil na Din 1.25. Ljudje so zbegnjeni, saj stane danes sladkor na drobno že Din 16.50, namesto da bi stal s poviškom Din 0.75 samo Din 15.75!!!

Vprašamo samo, kaj to znači? Kdo je kriv? Kaj je s kaznimi, ki jih predvideva zakon, kaj z njih sankcije? Bo spet stopil v veljavo oni zakon tradicije in menda današnjega družabnega reda: Velike tatove izpuščajo, male zapirajo?!

Konzument.

Zapostavljene se čutimo

Cele tedne sem se že piše in »še« piše o centruški Ljubljanski »duhovih« in le o teh. Mi na periferiji (mestni okraj I) pa se ne damo kar tako! Tudi mi imamo svoje duhovne! Niso sicer tako očiti, kot so centruški, ker se čez dan potuhnejo skrivajo za visokimi plotovi. Ampak takele okrog 20 do 21. ure jim odpro tam neke vse zatvornice. Dvigljenji po južnih sapicah se ti priplazi iz visokih plotov in nam kužijo dobri ljubljanski zrak. Neznošen smrad se razširja vse po Mišičevi cesti in bližnji okolici.

A s strahom opazimo, da leglo smrada ne bo ostalo osamljeno, ker se nam obeta še eno. Prosimo merodajne gospode, naj se nas usmili in nas rešijo smrada.

Prižadeti.

Mestni tramvaj

Tramvaj je gotovo velika pridobitev za Ljubljano, manj gotovo pa je, ako morejo to trditvi stanovalec hiš v Gradšču, odmor ob Rimski cesti. Ovinek okrog vogala je namreč precej oster in to povzroča tako tuženje in ovinkjenje, da ga ni najtrdnjše človeka na svetu, da bi mogel to dalje časa prenašati brez škode za svoje zdravje.

Od 6. zjutraj do 12. ponoči imamo čast poslušati to prijetno godbo in vendar se nihče ne zgame, da bi se pisikanje odpravilo, ali pa vsaj omililo. Svoječas je stal na ovinku vedno delavec in pridno zalival tračnice z neko črno mažo, sedaj pa še tega ni več in smo na milost in nemilost prepuščeni sami sebi.

Upravičeno zato apeliramo v imenu 128 prizadetih družin, da vodstvo Mestnega društva nepravilno v tem pogledu red in vsaj v nočnih urah ukrene vse potrebno, da bo to nezmožno ovinkjenje prenehalo.

Prižadeti.

tež stroki. To je tem bolj vzpodbudljivo, ko imamo doma vse vrste lesa, ki pridejo za izdelovanje violin in podobnih godal v postev.

Ali se bo pa tudi pri nas razvila domača industrija, ali si bodo pa morali posamezni absolventi nameravane šole iskati kruh sami, to je sicer vprašanje bližje bodočnosti. Gotovo pa je, da bi v vsakem mestu Jugoslavije (do sedaj deluje samo po en goslar v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani) vsaj eden med bodočimi mladimi absolventi goslarstva šole lahko našel dovolj zasluzka, bodisi z izdelovanjem novih glasbil ali s popraviljem starih.

Pesimizem, ki je prišel od izraza v nekaterih nepoučenih krogih glede te šole, gotovo ni na mestu. Poskrbljeno je, da bodo učenci tekoni treh let temeljito in vsestransko izvežbani v vsem, kar je za izdelovanje glasbenih instrumentov potrebno.

Ali se bo iz teh goslarskih obrtnikov — kajti take vzgajati je namen obrtne šole — izcimil s časom kak talent, ki bo svojo obrt razvil v umetnost, to je stvar slučajja. Upajmo, da dobimo tudi takega.

Učna doba je določena na tri leta. Uspehi prvega semestra so nepričakovano lepi. Vsak učenec je že po treh mesecih izdelal popolne citre in je bil en vzoren komad razstavljen na letošnji razstavi »Glasbene Matice«, proti koncu semestra pa so začeli že z gitarami.

Sprejemanje učencev se bo vršilo samo še letos s 1. septembrom. Sprejemni pogoji: 14 let starosti, dva razreda srednje ali meščanske šole ali šest razredov osnovne šole in dober posluš. Podrobna pojasnila se dobijo v direktorijki pisarni tehniške srednje šole v Ljubljani.

Vinica pri Črnomlju

Vinica, 22. avgusta.

Tudi v Vinici se lepo razvija vodni sport, plavanje in veslanje. Kako se tudi ne bi, saj nas žge velika vročina že dober mesec dni. Vse se hiti hladiti v Kolpo, ki ima že skoro 29 stopinj C. Pa ne samo domačini, temveč mnogo tujcev pride v Vinico, kjer imamo tako primerno vodo za kopanje. Na nekaterih krajih je Kolpa tako pitna, da se jo lahko prebode, na drugih je zopet prikladna za skakanje. Zato lahko služaj vsem, tudi onim, ki ne znajo plavati. — Prejdnjo nedeljo je posetilo Vinico okrog 250 tujcev, med njimi zlasti mnogo Hrvatov, ki so se prišli kopat in razvedrit k nam. Seveda so bili z Vinico, kakor tudi Vinicami povsem zadovoljni. Zlasti pa jim je ugajalo naše grozje, ki je deloma že zrelo.

Tudi danes je nas obiskalo mnogo izletnikov. Polagoma bo postala Vinica tujskoprometen kraj, kajti pogoje ima vse: kopanje v topi Kolpi, izleti na bližnje griče kot je a. pr. zelo slavnja božja pot na Žetki, pol ure oddaljena od Vinice, veliko dobrega delokrajnega vina, ki ga vinogredniki dajo celo sastonj ali pa po smešno nizki ceni.

Beleznica

KOLENDAR

Dance: Ponedeljek, 22. avgusta: katoličani: Timotej, Ostrivj, pravoslavni: 9. avgusta.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matice: »Ronny«.

Kino Ideal: »Krepostna grešnica«.

DEZURNE LEKARNE

Dance: Leustek, Rešljava cesta 1, Bohine, Rimaka cesta 24, Dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Zelenjadna razstava na velesejmu

Ljubljana, 22. avgusta.

Podnebje v dravski banovini je povečini jako prikladno za povrtnino, saj se tudi v bližini mest za lokalne potrebe primerno razvija. Ker pa mnogim letoviščem in zdraviliščem pri nas, zlasti v obmorskih mestih primanjkuje povrtnine, zaradi neugodnega podnebja ali vsled pomanjkanja vode, je čedalje večja potreba, da pride lovanje zelenjave povečamo. Dejstvo, da v te kraje uvažajo zelenjavo iz inozemstva, nas sili, da zadostimo tudi v tej smeri potrebam.

Za pridelovanje lepega, prvovrstnega blaga se moramo ravnati po preizkušenih vrtnarskih navodilih od priprave zemlje in setve do doraščanja in odpošiljanja zelenjave na trg. Dobro blago najde vedno odjemalca. Veliko važnost moramo polagati na sorto, ki je krajavnim razmeram primerna in s tem v zvezi tudi na pridelovanje dobrega semena.

Da seznanimo trge in posamezne odjemalce z našimi vrtnimi pridelki, da si torej pridobimo kupce, je kmetski odbor ljubljanskega velesejma sklenil, da pride letos na jesenski razstavi, ki bo od 3. do 12. septembra, razen razstave vina, mlečnih izdelkov, mesa, goveda, konj in malih živali, tudi zelenjadno razstavo. Na razstavi bodo vse vrste pridelke, ki se goje v Dravski banovini. Razstava bo tudi za vrtnarje poučna zaradi sort, ki bodo razstavljene iz raznih krajev. V lastnem interesu so vabljeni vsi lastniki vrto, zavodi in drugi pridelovalci povrtnine, da se razstave udeležijo v kar največjem številu. Razen donosa zelenjave na razstavnih prostor, ne povzroča to nikakih drugih stroškov. Od vsake povrtnine naj se odbere in odpošlje po 5 do 10 komadov, od velike povrtnine kakor so buče zadostuje 1 do 2 komada, kar je pa drobnejše, 1 krožnik. Povrtnina, namenjena za razstavo, naj se prinese na velesejmske prostore v Ljubljani v petek dne 2. septembra t. l.

Iz Maribora

—m Poslovitev od ravnatelja g. dr. M. Potočnika. Zgodnje dni sem preletel od več tovarišev dopisov, naj preigramo prepravo, oziroma objavim kraj in čas za poslovitev od našega vsesplojnega ravnatelja ravnatelja mariborskega državnega moškega učiteljskega g. dr. Mateja Potočnika, ki odhaja žal že v pokop. Težko se odzovem, ker ne ašlim mnenja drugih, tem težje, a počitnice hito naglo h koncu ter je zato treba naglo odločiti. Prikradujem se tozadevemu v Jutru objavljenu priložnosti toj. I. Čeha ter ei dovolim vse biveš učence g. dr. Potočnika vabiti k poslovitnemu sestanku v soboto 27. t. m. ob 10. dopoldne v dvorano Nabavljalne zadruge v Mariboru (Rotovski trg). Kaj je slovenskim dijakom zlasti že pred vojno, pa tudi po vojni naš vseljubljeni in vsečislani, očetovski za nas skrbeti ravnatelj g. dr. Potočnik, to vemo vsi in zato tudi pridemo vsi! Res datum sestanka ni najbolj pogoden, a ljubav in bratstvo od njega, našega početa slovenskih učiteljskih, tudi to premore! Zato na svideenje vsi! — Mirko Vauda, šolski uprav. pri Sv. Marjeti ob Pečnici.

Ljubavna tragedija

V soboto zvečer so naši v Leopoldstadtu mrtva 39 letno blagajničarico Josipino Jakubetz in 33 letnega obrtnika Mihaela Csapaya. Oba sta bila ustreljena. Preiskava je dognala, da gre za ljubavno tragedijo. Poslovilnih pisem niso našli, pač je pa zapustila blagajničarka listek z obvestilom neki znanki, da lahko obdrži njeno praznično obleko. Vse kaže, da je ljubosumnost potisnila blagajničarko v roke morilno orožje. Csapay je imel rano zadaj na tilniku, kar priča, da je bil ustreljen. Blagajničarka se je pa ustrelila v usta. Revolver je držala še v rokah in ovit je bil z robcem.

Josipina Jakubetz je bila že tri leta ločena od svojega moža. Njen ljubček Csapay je bil že dober dve leti poročen in imel je kot izkušen mehanik svojo delavnico. V soboto dopoldne je bila njegova žena telefonično obveščena, da se je njen mož odpravil k neki ženski. Žena je brž najela avtotaksi in se odpravila za njim, pa ga ni mogla dolgo zasledovati. Ponoči je našla policijski njegov avto na cesti prazen.

Škotska varčnost

— Zakaj si naročil natakarku, naj odnese ribo, ko sva bila že pojedla juho? — Da bi se zdelo, da nama ne tekne in da bi lahko dala manj napitnine.

Pri zdravniku.

— Svetujem vam, dragi moj, da se odvadite po obedu spati.

— Zakaj pa, gospod doktor?

— Nekega lepega dne se po obedu prebudite, pa boste mrtvi.

V pisarni.

— Zakaj si pa ozmerjal slugo, da je »slep«

Dnevne vesti

— Kraljeva zahvala za prirčni sprejem naših sokolov in vojakov v Pragi. Češko-slovaški poslanik v Beogradu dr. Flieder je bil povabljen in kralju Aleksandru na Bled in kralj je poslanika prosil, naj tolaži njegovo iskreno zahvalo prezidentu Masaryku in vsemu češko-slovaškemu narodu za prirčni sprejem, ki so ga bili deležni na češko-slovaškem jugoslovanski Sokoli in vojakih.

— Z naše univerze. Vpokojen je izredni profesor tehnične fakultete univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani dr. Valentin Kušar.

— General Milenković na grobu generala Stefanika. Naš divizijski general in znani vojaški zgodovinar Milenković, se mudi te dni v Pragi in poseti je grob in rojstno hišo prvega češko-slovaškega vojne generala ministra generala Milana Stefanika. Pokazali so mu med drugim zanimivosti tudi Stefanikovo zibelko. General Milenković je obljubil, da bo proučil jugoslovanski vojaški arhiv, kolikor gre za udeležbo generala Stefanika v bojih srbske vojske, ki se ni bila podrobno opisana.

— Zborovanje izdelovalcev filmov. V Beogradu so se sestali večer izdelovalci filmov, da ustanove zvezo za vso državo. Namen zveze je objektivno ščititi interese domačih izdelovalcev filmov in boriti se proti inozemski konkurenci, v kolikor ovira normalni razvoj naše filmske produkcije. Za predsednika zveze je bil izvoljen Kosta Novaković iz Beograda, za podpredsednika pa Viktor Ribak iz Zagreba in Metod Badjura iz Ljubljane.

— Železniški promet v Zagrebu. Po statističnih podatkih generalne direkcije državnih železnic je imel največji promet lani glavni kolodvor v Zagrebu. Z zagrebškega glavnega kolodvora se je odpeljalo lani proti Beogradu 1.271.234 potnikov, proti Ljubljani 994.477, proti Mariboru 542.286, itd. Blaga je šlo proti Ljubljani 446.571 ton, proti Mariboru 187.284 ton.

— Podražitev sladkorja v Zagrebu. V Zagrebu se je sladkor takoj po popisu za log podražil za 1 Din pri kilogramu. Zdj stane sladkor navaden kristalen 14.50 Din, ošješki kristal 14, kocke in sipa 16, grude 15.50.

obleko. V smrt je šel zaradi bolezni in težkih gmotnih razmer.

— Avtomobil za 2000 Din. V Dervento so se baje pripeljali te dni štirje Slovenci iz Ljubljane z avtomobilom, ki so ga začeli ponujati na prodaj. Končno so ga res prodali za 2000 Din in odpotovali. Ljudje zdaj ugibajo, kdo so izletniki in kako so mogli tako poceni prodati avtomobil.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefov« gorenica najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolezni ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo mlo odvajajoče »Franz Josefove« vode, zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. »Franz Josefov« gorenica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijah trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj Včerajšnji promet v številnih. Na sobotne in včerajšnje izletniške in kopalne vlake je bil zopet velik naval, kar spričo lepšega vremena ni nič čudnega. Tako se je z jutranjim izletniškim gorenjem odpeljalo 1000 izletnikov, vrnilo se jih je pa v Ljubljano zvečer 1380. Na Dolenjsko je odpeljal izletniški vlak 278 izletnikov, zvečer se jih je pa vrnilo 279. Rekord je bil naval na kopalni vlak, ki odhaja popoldne v Rettec. Z njim se je odpeljalo 1050 kopalcev, zvečer se jih je pa vrnilo 830. Na Ježico je kamečnan potegnil 440 kopalcev, s kopalnim vlakom se je vrnilo 420 kopalcev. Izletniški vlak v Kamnik je odpeljal 245 turistov in izletnikov, vrnilo se jih je pa z njim 434.

—lj Čas košnje je tu, kjer se ni zaradi suše posušila otava. V Ljubljano prihaja dan za dnem več koscev z dežele, ki se ponujajo v delo na Vodnikovem trgu pod zloglasnim kostanjem. Davi jih je pričakovalo tam odredilne delodajalce okrog 15. Nekateri čakajo na delo po ves teden in se vračajo na deželo sestradani in še revenejši kot so prišli. Zasluzka ni nikjer. Na deželi in ne v mestih in čeprav imajo podeželski delavci že slabe skušnje, vendar se vračajo ponovno v Ljubljano ter pričakujejo čudeža pod kostanjem.

—lj Tudi v kopalščih nisl varen. Včeraj je sililo vse v vodo in v kopalščih je bila takšna gneča, da je primanjkovalo prostora v vodi in na solniščih. To sicer ni tako nevarno in včeraj ni bilo v kopalščih nesreč kljub višku kopalne sezone. Le v mestnem kopalšču si je nevarno niti stopalo I. P. mestni monter. Ko je šel h kabinam, da bi se oblekel, je stopil v travo na pokonci štrleče steklo, ki se mu je zadržalo nad 2 cm globoko. Morali so ga prepeljati v bolnico, kjer so mu steklo izrezali. Poškodovanec bo moral ostati delj časa doma, preden bo zopet lahko delal. Čudno je, da je baš kopalščni prostor posut s steklom. Kopalci vseno nimajo tako utrjenih kož, da bi se lahko solnčili na steklenih konicah.

Iz Novega mesta

— Izlet na Gornjance. Včeraj so se pripeljali z izletniškim vlakom izletniki društva »Sobec«. Bilo jih je približno 50. Po zajtrku, ki so ga imeli v hotelu »Metropole«, so se odpeljali z avtobusi do tovarne, od tu pa peš preko stenečnice »Gospodičnice« k Sv. Miklavžu. Izletnike sta pozdravila na novomeški postaji g. Drago Mahorič in g. Jože Pavčič. Izleta se je udeležil tudi ljubljanski župan dr. Dimko Puc.

— Veliko izletnikov na Mirni gori! Tudi na Mirno goro zadnje čase turisti prav radi zahajajo. Zlasti veliko jih pride, odkar vozi izletniški vlak. Včeraj je bilo na Mirni gori okrog 150 izletnikov iz Metlike, Črnomlja, Semiča, Dragatusa, Novega mesta, Ljubljane in drugod. Izletniki odneso z Mirne gore vedno najlepše vtise, pa tudi dobrih semiskih vin nekateri ne morejo pozabiti.

— Banovinska kmetijska šola. 1. septembra se vrnejo gojenci nižje banovinske kmetijske šole zopet na Grm pri Novem mestu, kjer ostanejo še dva meseca, do konca šolskega leta.

— Ograjo pod Rokodelskim domom, nadruženem trgu, bi bilo treba popraviti. Na tem trgu se vedno igrajo otroci in lahko se pripeti nesreča, ker manjka tu del ograje. Dobro bi bilo tudi opozoriti ljudi, da oni del sveta pod ograjo ni smetišče, kot to mislijo nekateri. Smeti, ki jih namečejo tu doli, se parijo ves dan in širijo smrad.

— Sport. Napovedana prvenstvena tekma med domačim sportnim klubom Elanom, prvakom province in ljubljanskim SK Korotanom prvakom drugega razreda se iz neznanih vzrokov ni vršila. Občinstvo, ki je z veseljem pričakovalo spopada dveh, po močeh približno enakih si klubov, je sprejelo odpoved malce ogorčeno.

— Tragična smrt 8-letnega dekca. V soboto okrog 9. ure sta se napotila 8-letna dekca Potokar Ivan in Javornik Ivan, sin novomeške trgovca z južnim sadjem, iz Vrhovec ulice, v Šolsko ulico, nabirat za Javornikovo kozo zelene jagajedove veje. Ko sta prišla do hiše g. Kondriča, kjer se odcepi pot proti mestnemu mlinu in ob kateri raste jagajeda, sta takoj splezala na prvo drevo. Splezala sta 7 do 8 metrov visoko, ko se je nenkrat tik ob deblu odlomila pod Javornikovimi nogami tenka veja. Dekca ni imel niti toliko časa, da bi zavpil. Samo zamolkel padec je opozoril stanovalce bližnjih hiš, da se je nekaj zgodilo. Prva je čula padec in prihitela k ponesrečenemu g. Kondriču, ki je našla pod drevesom nepremično ležečega Javornika, dočim je bil njegov tovariš Potokar na drevesu, kjer se je od strahu močno oprl jemal debela in prosil pomoči, ker se iz strahu ni upal sam z visokega drevesa. Prihiteli so k ponesrečenemu še drugi stanovalci sosednjih hiš in o nesreči obveščeni mati, obe pa je bil po trgovskih opravilih v Ljubljani. Ponesrečenega dekca so pre-

peljali v bolnico, kjer pa je že opoldne umrl. Nesrečni dekca si je razbil lobanjo na temenu.

Kupujte kolke protituberkulozne lige!

Iz pekla v Pekel

Na Notranjsko Ljubljani zdaj ne hodijo — Kaj vse vidiš v Peklu

Ljubljana, 22. avgusta. Čeprav se nočemo zameriti Ljubljani, vendar je težko reči, da je še kje hujši pekkel kot v nji. To lahko sklepas iz tega, ker Ljubljanci puste svoje ljube mesto ob nedeljah popolnoma na cedilu, čeprav imajo v Tivoliju celo cirkus. Na vse strani sveta se razprše, nedvomno nihče bolj ne pospešuje tujeskega prometa kot Ljubljanci. Če je pa že Ljubljana pekkel, je treba priznati nji v priznanje, da meščani romajo ob nedeljah iz mesta tudi v pekkel, ki pa ni tako strašen kot njegovo ime in se piše po pikolovski z veliko začetnico: Pekel.

Krenili smo torej doslovno k vragu. Seveda brez posebnih ceremonij, samo notranjca je bilo treba zajahati jutraj. Na Notranjskem so »nobeli«, niti izletniških vlakov ne potrebujejo, dovolj imajo denarja, da se lahko prevažajo z ekspresi. Zato tudi ni bil skoraj nič obložen potniški vlak in pomislite, nobenega turistu nismo opazili, kot da je Notranjska res sam pekkel, kamor si ne upajo niti Ljubljanci.

V Borovnici so izstopili skoraj vsi potniki in še teh ni bilo mnogo. Iz Ljubljane sta prispela samo dva. Borovničanom je pa najbrž popolnoma vseeno, če jih kdo obišče ali ne. Nikogar ne pričakujejo z godbo in za nikogar se mnogo ne brigajo, češ, škric je škric, pustimo ga, naj pobahkuje, če že nima drugega dela. Če jih pa obiščejo v gostilni, ti seveda posvete vso pozornost, zdi se celo, da so bolj prijazni kot tu in tam na Gorenjskem. Če pa že prideš na Notranjsko, končno tudi ni nič čudnega, če nisi eden izmed tistih, ki studirajo gostilne in tujekoprometne prilike.

Čez slovit viadukt je peljal vlak počasi na postajo. To krasno prometno zgradbo zdaj popravljajo. Z vzdrževanjem so veliki stroški, zlasti morajo skrbeti, da ne razpadajo ogromni opečni oboki. Že zaradi tega viadukta je vredno, da obiščeš Borovnico. Lepšega viadukta si res ne moreš misliti niti za v peklu.

Pod viaduktom, v višini njegovega prvega nadstropja, se cesta spusti v Borovnico, ki je lepa po svoji legi, pa tudi drugače ji ni kaj reči, čeprav si velemoččan. Iz vasi kreneš po prašni cesti proti vzhodu in potem na pot, ki drži po travniških gozdovih proti Peklu. Na levi in desni se vrste nizki brbi, ki pa po značaju niso še izrazito kraški, ker so gozdnati. Preden kreneš v samotno sotesko, drži pot skozi vas Ohonico. Na pragu je stala mamica ter se zanimala, kam potujeva. Čudila se je, da sva bila edina izletnika, ki sva krenila v Pekel. Včasih, zlasti spomladi, hodijo izletniki kar v trumah v Pekel. Zanimala se je tudi, kako je kaj v Ljubljani, če je draginja in po čem so jaja. Dejala je, da so pri njih potem takem dražja, ker so po dimarju, dočim so v Ljubljani, saj veste gospodinj, po čem.

Kdo bi se zdaj menil o jajčih, ko vendar gremo naproti čisti naravi in lepoti! Svet postane kar na mah čudovit lep in romantičen, če hočete. Ob poti začne žuboreti potokček, ki je še nedavno skakljajl čez čeri in pečine v peklenških ali Peklovih slapovih. Ob križiščih pred sotesko kaže več pušic pod napisom proti Peklu. To da ti napisi so nekoliko naprej od križišč, kar je končno vseeno, saj ne moreš zaht.

Izletniki si češče prigovarjajo na izletih čes, tu je lepo! — In se jim adi navadno ves svet rožnat. Kako bi potemtakem mogel reči, da ni lepo v Peklovi soteski (vsak izletnik ni geograf, morda se soteska imenuje tudi drugače), ko si pa kar začaran, ne le očaran, ko vstopas v ta ljubelek svet, ki je pravo nasprotje pekla, zlasti ljubljanskega! Potokček poje hvalnico tišini in preprostem soglasju narave. Mislite, da mora biti povsed Blejsko jezero, kjer je lepo? Že sklađovnica drv povzdigne takšno naravno lepoto, nedvomno mnogo bolj, kot bi jo hoteli. Ob poti je tudi star, opuščen mlina, kot da je nalašč zgrajen, da povzdiguje idiličnost soteske. Po dolgem lesenem žlebu je napeljana voda na mlinski kolo, ki miruje, voda se pa razspruže na vse strani, kot da je to prvi Peklov slap.

Ni pa treba dolgo čakati, pa prideš do pravih slapov, ki sicer ne bobne kot Vintgar in ne padajo s tako vrtoglave višine kot Peričnik, so pa zato po svoje lepi. Če šteješ vse te potokčeve preoke in padce za slapove, so slapovi nešteti. Prvi pravi slap se skriva za strmo razgrebano pečino in pada v precej dolgem in tistem curku. Moraš zaviti okrog skale, na križišču dveh poti na levo. Leva pot je precej strma in koži stoji podobna, toda na njo ne gledas mnogo, ko vso pozornost koncentriras na šumeči slap. Desna pot, dr. Oblakova, pa ni nič manj lepa, čeprav jo tvortjo lesene stopnice. Nedavno so jih pomazali s katroanom, da smrdi kot šelenburgova ulica. Prijetno presenečenje! Priležo na lepo naravno ploščad, kjer te vabijo klopi in miza, da sedeš ter občuduješ drugi slap. Nedvomno so ga občudovali še mnogi, ker je toliko ovekovečenih imen na klopih in mizi. Slap ne pada popolnoma, pač pa polzi večnoma po dolgem vlogastem žlebu.

Pot drži naprej skora v popolnoma navpični smeri. Stopnice so položene in deloma tudi izklesane po tem oskrem žlebu med skalovjem. Nad sotesko se odpira razgled. Zelena draperija, hrbovje je vse obrabio z nizkimi listavci. Pa še zaradi poti je vredno stragati, da smeš z nosom nekakrat ob skalo. Da se lahko spejlijo stopnice, so morali vsakati v skalo

Pred sodiščem

Sodnik: Obtoženec, ali ste že bili kaznovani?

— Pa še kako, gospod sodnik!
— Kaj ste pa zakrivil?
— Tretjič sem se oženil.

javo in zdravstveni fond 150 Din, d) potrdilo davčnega urada o predpisnem neposrednem davku ter pripadajočo šolnino po skali II. tarifne postavke 318a zak. o izpremembah zakona o taksah. Za vpis v I. letnik je starost omejena na 17 let. Učenci(ke), ki bodo dne 1. septembra stari več kakor 17, pa manj kakor 19 let, se morejo vpisati samo na podlagi rešenja banke uprave o spregledu starosti. — V šolskem letu 1932-33 bo samo en oddetek deškega in en oddetek dekliškega prvega letnika. Zato se bo sprejelo nanovo samo 40 učencev in 40 učenk. Radi sprejema je vseeno, če je kdo vpisan prvi ali zadnji. Seznam sprejetih bo objavljen na razglasni deski dne 5. septembra ob 12. uri. Nesprejeti(te) prejmejo denar in listine pri šolskem slugu. — K vpisovanju za II. letnik, ki se vrši samo 3. septembra, je treba prineseti a) izpričevalo o dovršenem I. letniku, b) vpisnino za prijavo in zdravstveni fond 150 Din, c) potrdilo davčne uprave in šolnino kakor za I. letnik. — Razredni in popravni izpiti se bodo vršili za I. letnik 27. in 28. avgusta od 8. ure dalje in za II. letnik dne 30. in 31. avgusta od 8. ure dalje. Natančen razpored je objavljen na razglasni deski. — Opravljanje privatnih izpizov je dopustno osebam, starejšim od 19 let: a) ki so zaposlene v pridobitnih podjetjih, b) ki so bili redni učenci(ke), so šolanje prekinili. Končni izpit v septemskem terminu se bo vršil: a) pisnemi od 6. do 10. septembra, b) ustnemi od 13. do 15. septembra. Dne 6. in 13. imajo kandidati(še) zbrati ob 8. uri pred ravnateljsko pisarno. Redni pouk se bo pričel dne 16. septembra s sv. mašo ob 9. v Križankah, nakar se zbera učenci(ke) v svojih razredih, ki so letos vsi v hiši na Kongresnem trgu 2. — Ravnateljstvo.

— Državni konservatorij v Ljubljani. Šolsko leto 1932-33 se začne 1. septembra z vpisovanjem, ki bo 1. 2. in 3. od 9.—12. in od 15.—17. v konservatorijski pisarni. Gospodarka ulica št. 8. Sprejemni izpiti na novo vpisanih gojencev se bodo vršili v ponedeljek, 5. septembra, in sicer za klavir od 9.—10. za violino od 10.—11., za solopetje od 17.—18. v ravnateljski sobi. Vsak gojenec (star ali nov) mora izpolniti uradno prijavo. To prijavo dobi v konservatorijski pisarni in jo mora kolkovati s 50 Din; če se vpiše na visoko šolo ali učiteljski oddetek pa s 100 Din. Priložiti mora vsak gojenec krstni list, domovnico, zadnje šolsko izpričevalo zavoda, katerega je obiskoval, stari gojenci pa lanski indeks. Natančno morajo izpolniti vse rubrike na 2. in 3. strani prijave. Državna šolnina in učni pripevki so razvidni na razglasni deski v veži zavoda, Gospodarka ulica št. 8.

— Šola Glasbene Matice ima vpisovanje 1. 2. in 3. septembra od 9. do 12. in od 15. do 17. v pisarni Glasbene Matice v Gosposki ulici. Razdeljevanje ur pouka bo v ponedeljek, 5. septembra in sicer ob 15. uri za klavir, ob 16. za violino in ob pol 17. za ostale predmete v Hubadovi pevski dvorani. Redni pouk se prične 7. septembra. V interesu rednega pouka je, da se gojenci vpišejo takoj v prvih dneh, ki so določeni za vpis. Uklovinja je ista kakor lansko leto.

— Na II. dekliški meščanski šoli v Ljubljani bo vpisovanje 1. 2. in 3. sept. od 9. do 12. V I. razred bomo sprejemali učenke, ki so dovršile IV. razred brez negativne ocene in imajo še 14 let, v II. one, ki niso izpolnile še 15. v III. 16 in v IV. 17 let. Slehera učenka plača pri vpisovanju kolik za 5 Din in 20 Din za zdravstveni fond. Popravni izpiti so 30. tm. Izpiti privatistke za III. razred 31. t. m. za IV. pa 1. sept., vselej ob 8.

— Ravnateljstvo državnega učiteljskega v Ljubljani. Šolsko leto se prične 3. septembra. Ta dan bo od 9.—12. prijavljanje v I. razred, kamor se sprejemajo izpod 17 let stari učenci (učenke) s srednješolskim nižjim tečajnim izpitom, ki so telesno za učiteljski stan sposobni in imajo poslih za petje in glasbo, kar bodo takoj po prijavi ugotovile posebne komisije. Za prijavo je potrebna s 5 Din kolkovana prošnja s priloženim izpričevalom in rojstnim listom. Dokončno vpisovanje v I. razred bo nato 5. septembra od 9.—12. v ravnateljski pisarni. Vpisovanje v 2.—5. in 2.—4. razred vadnice bo 6. septembra od 8.—12. v prostorih dotičnih razredov. Vsi, ki bodo vpisani v 1.—5. letnik, plačajo 50 Din za kolek na prijavo, 20 Din za zdravstveni fond in 30 Din za tiskanje, učila in knjižnico, skupno 100 Din. Poleg tega je treba takoj pri vpisu plačati šolnino, ki se odmerja po s seboj prinesenem potrdilu o višini letnega davka staršev. Potrdila izdajajo na podlagi posebne prošnje pristojni davčni uradi, za uradnike pa oni uradi, kjer prejemajo ti plačo. Pomavljani izpiti in izpiti neocenjenih bodo 1. in 2. septembra po redu, ki bo objavljen od 24. t. m. naprej v veži šolskega poslojpa. Ponavljajni diplomski učiteljski izpiti se pričnejo 31. t. m. od 8. jutraj. Kdor ne pride pravočasno, je odstopil od izpita.

Radioprogram

Torek, 23. avgusta.
12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13. Cas, poročila, plošče; 18: Otroški koticček (gđc. Grafenauer); 18.30: Salonski kvintet; 19.30: Po poljski zemlji (Bojo); 20: Esperantsko predavanje: Celje in okolica (Herkov); 20.30: Prenos iz Zagreba; 22.30: Cas, poročila, plošče; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 24. avgusta.
12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: Nasveti za domači vrt (M. Hume); 19.30: Literarna ura: Milo Urban »Zivi bič« (Fr. Vodnik); 20: Samospevi gđc. Jeanette Perdanove; 20.45: Prenos pesne glasbe iz hotela Toplice na Bledu; 22: Cas, poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Četrtek, 25. avgusta.
Opoldanski program odpade radi čistšenja antene; 18: Salonski kvintet; 19: Herfort: Slike iz narave (Pevce Jeseni, Zimske noči); 19.30: Akademski poklici; 20: Devizni predpisi in praktično gibanje (Vl. Murko); 20.30: Prenos koncerta zdravilške godbe iz Rogaske Slatine; 21.30: Pevski koncert g. Jožeta Gostiča, tenorista ljubljanske opere; 22: Prenos pesne glasbe iz kavarn »Zvezda«; 22.30: Cas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Industrija volnenih tkanin
V. TEOKAROVIC & KO
PARACIN
OTVARJA
Kupno
odpre
čiste
svete
prodajalno
Ljubljana
GRADIŠČE ST. 4.

B. Desencovčan

31

Prokletstvo ljubezni

Roman

Potem se je pa vzravnil in zamrmal s divjo radostjo: — Maščovan sem!

Prav je storil. Vsak zločin mora biti kaznovan. Če odpustimo, podpiramo zlo. Bil je ponosen na to, da se mu je posrečilo kaznovati grešnico. Zadet mater v njenem otroku! Vzeti bastarda, potisniti v blato, kar je prišlo iz blata, vreči otroka na pot, ki vodi sigurno v ječo ali na morišče!

In mati vse to ve, mati umira od bolesti. To je osveta, da je človek res lahko ponosen na njo.

Ko je pa prišel zjutraj pozdravit svojo mater, so pričale njegove udrti oči in blede čelo o silnih mukah.

Od notarja sta zvedela, da je Helena težko bolna.

— Umreti! — je zašepetal Ramon.

— Že! ...

Toda drugi dan je bil njegov obraz še bolj bled.

Potem sta zvedela, da je Helena že živno nevarnosti, da bo pa še dolgo trajalo, predno bo povsem okrevala.

Zdaj je bilo treba samo še dovršiti osvebo; Heleno ne samo izgnati z doma, temveč za vedno ločiti jo od tistih, ki bi jo mogli tolažiti in bodriti.

Grofica de Montlaur se je bila po zdravnikovem nasvetu podvrgla operaciji, ki jo je napravil slaven pariški kirurg in ki se je posrečila. Ramon pred operacijo ni hotel zapustiti Francije, čeprav je že hrepenel po Panami.

Po operaciji je pa takoj pripravil vse za odhod. Notarju je naročil, naj pod nobenim pogojem ne pove, kam je odpotoval, potem se je pa odpeljal, in sicer najprej v Cayenno.

Gnala ga je želja, da bi z vročimi brazilskimi poljubi opral s Carmeninega čela sramoto, ki jo je bila vrgla nanj obdolžitve preužitnice.

Resnice ji pa ne pove, ljubljene sestri. Samo Saint-Hyrieix obvesti o zločinu podležne žene s prošnjo, naj prepove Carmen pisati svakinji.

Zakonca sta prebivala v Cayenni, prestolici francoske kolonije Guyane. Poslopje, kjer stanuje namestnik, je ogromno, zgrajeno iz drugega lesa. Mesto ima mnogo mikavnosti, vendar se ga pa vsaka Parižanka boji. V Cayenni se nič ne dogaja, tam ni nikoli nič novega. Edino, kar človeka vsaj malo razvedri, so spomini na Francijo in na drage, ki jih je zapustil tam. Vsakdo sanja o tistem, kar mu je najbolj pri srcu.

Tudi Carmen se je zatopila v sanje in v mislih je še vedno živela tam daleč v Parizu, pri Heleni... pri Robertu d'Alboize. Zakaj se je odpovedala vsemu, kar jo je osrečevalo? Da reši čast svojega imena? Ne!... Bila je le strahopetna... Bala se je, bala moža, bala zaničevanja sveta. In namesto da bi ponosno priznala svoj greh, je pobegnila.

On je hotel tako, on, poštena in plemenita duša. On bi ne bil oklevač; bil

je pripravljen žrtvovati vse, samo da bi mogel živeti za njo, kitičiti jo, biti vedno pri nji, da bi mogla oboje živeti samo za sad svoje velike ljubezni.

Kaj neki počne zdaj, ubogi, dragi dečko? Gotovo misli na njo, trpi... In Carmen je solzinih oči in prekipelavega srca izročala lahjemu morakemu pišu tisoče pozdravov in poljubov, da bi jih ponesel tja daleč njemu, ki ga je zapustila.

Da, to je bilo res. Zapustila ga je... zapustila... in z njim tudi dete, njunega Marcela.

O, ko bi mogla ljubiti svojega moža, — je razmišljala često, — morda bi se mi pa posrečilo pozabiti preteklost, napraviti križ čez vse, kar je bilo, in začeti novo življenje... Če bi le mogla!

Poskusila je, pa ni šlo. Robertov obraz je vedno stopil med njo in njene moža.

Poljubi, ki jih je dajala svojem možu, so se ji zdeli tatvina na škodo onega drugega.

Ta ljubezni do moža je bila preužitvo, ne pa ona druga.

— Če bi mogla vsaj umreti!... To bi bilo še najboljšje!

Pač je pa Saint-Hyrieix novo življenje očaralo. Dela je imel čez glavo tako, da se ni mogel dolgočasiti. In delo ni bilo suhoparno. Saint-Hyrieix je našel v njem mnogo zabave in razvedrila.

Toda ali se je mogla Carmen zanimati za delo moža, ki ga ni ljubila in ki ji tudi ni dovolil deliti z njim nade na uspeh, ker je bil preveč prepričan o lastni ceni in o lahkomišelnosti svoje žene?

Vendar je pa doživela vsaj vsak mesec en dan radostnega pričakovanja, ki so ga delili z njo bolj ali manj vsi prebivalci iz uradniških krogov.

Od ranega jutra tistega dne so bili vsi daljnogledi obrnjeni na morje, vse oči so bile uprte v morski svetilnik na koncu pristaniškega pomola.

Čakali so za signal. Kar je zavihrala na svetilniku zastava in znak, da se bliža z one strani parnik.

Bil je poštni parnik iz Francije. Ljudje so hiteli v pristanišče, kjer so radostno vzklikali parniku v pozdrav.

Kmalu je parnik pristal. Na krov so hiteli cariniki, za njimi pa pismonoša, ki se je vrnil z veliko vrečo na hrbtu. Ah! Pisma iz Francije! Ljudje so navdušeno sprejeli pismonošo in ga spremlili do pošte.

Nekega takega radostnega dne — dobrih šest mesecev po njunem prihodu — je bil Saint-Hyrieix na obali in tudi njega se je bila polastila nestrpnost.

Parnik je pristal!

— Ah, bože moj! — je vzkliknila Carmen, — poglejte no tistega gospoda tam, ki vstopa sam v olin... Ali ni to...?

— Bogme, zdi se mi, da je Ramon, je odgovoril Saint-Hyrieix.

— Res je, nisva se zmotila... Moj brat je!

In kmalu je Ramon objemal svojo sestro. Ko je pa Carmen dvignila glavo, je presenečeno vzkliknila:

Spominjate se slepih!

Gorgulov in francoski pisatelji

Za sodobno Rusijo imajo francoski intelektualci samo odklonilno gesto

Tridnevna obravnava proti morilcu prezidenta Doumerja je našla zdaj odmev v francoskih literarnih revijah. V porotni dvorani je namreč sedelo več odličnih francoskih in inozemskih pisateljev, med njimi J. J. Broussou, Pierre Mill, Mac Orland, Pierre Dominique, Louis Roubaud, Emil Zavier, Ilja Ehrenburg in Frederic Sieburg. Zanimanje vseh teh pisateljev za »pisatelja« Gorgulova je motivirano zlasti z njihovo psihološko radovednostjo in vplivom ruske književnosti, v prvi vrsti Dostojevskega, ki ima zdaj v Franciji in na evropskem zapadu vobče v moderni književnosti večji odraz. K Rusiji sami se pa sploh obračajo zdaj oči francoskih intelektualcev, čeprav je njihovo stališče

zelo kritično in čisto francosko. Najbolje se da to stališče karakterizirati z besedami pisatelja in zdravnika Duhamela, ki skuša presojati vse mirno, objektivno in človeško prizanesljivo, da bi bila njegova diagnoza pravilna. Duhamel pravi: »Današnja Rusija ni nič drugega, nego včerajšnja in predvčerajšnja, isto se je godilo v tej napol azijski državi že za Borisa Godunova in za Romanovcev, samo časovna kulisa je zopet drugačna.« (Duhovito.)

Mračna, ogromna in nedogledna Rusija, druga Evropa ali šesti del sveta, kakor sta jo nazvala dva odlična francoska pisatelja, Rusija, ki so jo hoteli maksimalisti po svoji zmagi stlačiti v marksistične formule, v davno zavrnjeno materialistično ideologijo, podaljšano s hegelovsko, dialektiko preteklega stoletja, v številke in abstraktnosti, je poplavila po svetovni vojni zapad potom svoje emigracije z odmevom svojih problemov. Čela vrsta njenih pripadnikov se je spojila z moderno francosko literaturo in filozofijo ter ju obogatila z odličnimi osebnostmi in deli. Toda vsaka luč ima svojo senco in temni elementi Rusije, njeni besi, so bili zaneseni tudi čez rusko mejo in zapad je pogledal naravnost v obraz Fjodorom Karamazovim, Stavroginom in Smerdakovim ter se seznanil z mračnim ruskim podzemljem.

Iracionalne strani ruskega človeka so torej privabile v porotno dvorano mnogo francoskih pisateljev, ki so jim glave polne filozofskih in psiholoških reminiscenc na avtorja »Zločina in kazni«. Seveda ruski zločinski intelektualci, avtor pustolovskih romanov, zdravnik, bivši agent čevčajke, anarhist in politični utopist, je v prvi vrsti blaznež, nikakor pa ni podoben študentu Razkolnikovu, ki je moril za idejo. Zato je razumljiv ljudski glas, odmevajoč s pariških ulic proti oknom sodne palače:

»Kaj smo izročeni na milost in nemilost tujece? Na milost tujece, ki zanašajo svoj razkrajajoči nered v razburkanost in še ne pomirjeno življenje zapada, ki je bolj potreben miru in reda kakor kadarkoli? In če je zdaj Fran-

cija manj navdušena za sprejemanje ruske emigracije, ni to pomanjkanje slovanofilstva, temveč bridka izkušnja. Tako sodijo francoski intelektualci. Čujmo pa glas J. J. Broussou, znamenitega kritika in novinarja, ki pravi o procesu proti Gorgulovu:

»Zločin idijota in blazneža, ki ga muči megalomanija. Telesno napravi ta degeneriranec vtis silnega človeka. Ima kosaško in medvedjo masivnost, srepe oči in nezdravo, zelenkasto polt. Čelo je takoj ideološko, je pa skrito pod trdimi črnimi lasmi, nakodranimi kakor astrahan. Ta mož je očitno kmet. Kmetov sin. Oče je sejal žito. Sin bo sejal utopije. Kakšne oči ima Gorgulov? Ne morem reči. Sive? Zelene? Ne vem, ker je neprestano v ekstazi. Kriči. Prosi. Joče. Ali vidi sodno dvorano? Ali gleda nad predsednikovo glavo Krista? Ali spoznava porotnike, ki ga kar požirajo z očmi?

Pred vsakim odgovorom položi roko na srce in se pokloni sodišču. Je poln spoštovanja do zmanjnih znakov monarhistične pravice, do hermelina, čipk, do arhaistične dekoracije, ki je slaba opora demokracije. In med pogovorom imponirata temu vizionarju samo predsednik in državni tožilec. Porotnikov ne vidi. Ti so mu mračno orodje, kajti Gorgulov ima opraviti samo s sodnim dvorom in z bodočimi pokolenji. Z zaničevanjem odklanja nasvete obeh svojih zagovornikov. Misli, da je v Doumerju umoril tirana. S kruto naivnostjo pravi, da ni ubil prezidenta republike, temveč carja Pavla. Misli, da gre za Pavla I., gosparja vse svete Rusije. Umoril sem ga, pravi dalje, ker je bil v Društvu narodov sovražnik ruskih kmetov. Ta utopist, ki hoče z revolucijami streljati obnoviti posvetno Arkadijo, ne ve ničesar o francoskih zadevah. Je nedostopen voltairovski ironiji, cartesianskemu redu, balzacovski treznosti. On je Tolstoj, je Dostojevski, in je Gorki. Je vodka, toda ni, Francozi, smo vino.

Sicer je Gorgulov, pravi Brousson, tipičen morilec kraljev. Vsi morilci kraljev so mu napol blazneži, sadisti, mistiki, megalomani, vsi skrivajo z bodelom rožni venec ter se mečejo v naročje kurtizan in spovednikov. Gorgulov ni izjema. Njegova prva pot iz Pariza vodi v Notre-Dame in čeprav je škizmatik, poklekne pred Madono, da bi jo prosil odpustanja za svoje dejanje, kakor je potem prosil usmiljenja svoje sodnike.

O obravnavi sami pravi Brousson: Ali ima ta idijot res glavo, ki naj bi jo odsekali? Bitka izvedencev v zadevi tega problema spominja na Molierovega zdravnika. Toda replika državnega tožilca je bila kruto logična in neovrgljiva, čeprav je bilo v nji toplo človeško srce. Slišali smo v nji glas Francije. Pretresel je nas pogled na ženo Gorgulova. Culica drhtečih cunaj in v nji nada: morilčevu dete, in višje od zgovor-

nega glasu zagovornikov je segala tožba tega nesrečnega bitja. Usmilite se, usmilite se ga, zaradi mojega otroka, je prosila

ne več kot žena, temveč kot mati. Nevidno je pa prisostvovala vsemu drugemu, žena prezidenta Doumerja. Pričala sem jim je kot posebljena bolest ob vznožju krvavečega križa na Golgoti. In ko je bila izrečena obsodba, je vihar, ki je tri dni visel nad palačo pravice, slednjič zabesnel in potolažil mesto.

Iz vseh člankov francoskih pisateljev, ki so prisostvovali obravnavi proti Gorgulovu, zveni isti glas: Ne smemo imeti usmiljenega srca, niti človeškega čuta za prismojnost, ki je umoril nedolžnega in plemenitega človeka, ne smemo imeti za sodobno Rusijo, ki nam pokilja na zapad ljudi, noseče v sebi temo, propast, blaznost in kri, drugega nego odklonilno gesto.

Mesojedno drevo

V septembru se napoti iz Londona na Madagaskar znanstvena ekspedicija pod vodstvom znanega raziskovalca, člana kraljevskega zemljepisnega društva kapitana Lamotte Hearsta. Z njim odpotuje tudi njegova žena in osem članov ekspedicije, med njimi mornariški častnik, geolog, botanik in kinoperator. Eden glavnih namenov ekspedicije bo najti mesojedno drevo. Učenjaki namreč domnevajo, da raste na Madagaskarju tako drevo. Ni se jim še posrečilo najti ga, kajti domačini ga skrbno skrivajo pred očmi Evropecev. Gaste ga kot božanstvo in prinašajo mu človeške žrtve. Po pripovedovanju domačinov je drevo visoko 2 do 2,50 m in na vrhu ima šop listov. Listi so kosmati in debeli kakor človeška roka. Imajo obliko čolna, ob straneh pa ostre zobce. Iz teh listov neprestano teče gosta tekočina, ki vpliva omamno.

Obrad, ki spremlja prinašanje človeških žrtev temu čudnemu drevesu, opisujejo domačini takole: Najprej prirede okrog drevesa obredni ples. Ko je ples končan, privede žrtev, mlado deklico, dajo ji piti drevesnega soka, ki ga mora popiti toliko, da se onesvesti. Onesveščeno dvignejo na vrh drevesa in položijo na list. Listi so namreč ogromni, tako da bi jih lahko primerjali z manjšimi čolniki. Čim jo položijo na list, se slednji odpre. Sledi zopet ples okrog drevesa, ta čas se pa list počasi zapira in objame žrtev, ki ostane v njem 5—6 dni. Potem se list zopet odpre in iz njega pade okostnjak nesrečne žrtve. Meso namreč list požre in prebavi tako, da ne ostane o njem nobenega sledu. Sok lista je tako oster, da vse meso razkroji.

Ekspedicija hoče ugotoviti, koliko je resnice na teh govoricah in če res tako drevo na Madagaskarju raste, ga bo ekspedicija poiskala. Nedvomno se rasto v notranjosti otoka sarkofagne ali mesojedne rastline, morda celo v obliki dreves. Otok Madagaskar je zelo velik, saj je po površini enak Franciji, Belgiji in Holandski skupaj. Zato bi ne bilo čuda, če bi se našle v notranjosti otoka rastline, ki jih kulturni svet še ne pozna.

Naznanilo!

Miloš Karničnik

Tvrška

Peter Šterka nasl.

vijudno naznanja, da se je preselila iz št. 18

na št. 8 na Starem trgu

(za štiri hiše proti Mestnemu trgu) v lastne prenovljene prostore. 11075

NAZNANILO OTVORITVE

Stara, renomirana tvrška

A. KUNC

Ljubljana, Gosposka ulica št. 7

OTVORI zopet z dnem 1. septembra t. l.

atelje za prvovrstno izdelovanje
MOŠKIH OBLAČIL PO MERI

V zalogi ima blago najboljših kvalit, za brezhibno izvršitev pa jamči ime. Zato se slav. občinstvu in nekdanjim cenj. odjemalcem najljubše neje priporoča z zagotovilom znano vestne in solidne postrežbe.

ŠPEDICIJA TURK

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih poljšk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizijska pravilnega zaračunavanja carine po njej delavčkanega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon interurban št. 2157.

PREVAŽANJE

vzakovrstnega blaga, podni kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjal. uprugo kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton neodolnosti. 117

Telefon interurban št. 2157.

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v smislu. Za odgovor znamko! — Na vprašanje brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

NEPREMIČNOSTI

VEČ POSESTEV
večje in manjše trgovine in gostilne napredaj. — Pisemne ponudbe na upravo »Sl. Naroda« pod »Napredaj 3212c.

HISO S PEKARIJO
v popolnoma dobrem stanju, z vrtno ali zemljiščem, v prometnem kraju, v mestu ali na deželi kupim. Ponudbe na: Anton Presker, Split, Sarajevska ulica br. 11. 3205

KUPIM

KARLJEN KOTAC
(Schwungrad — lauffer) za žago z obo 8 cm premera ali brez, kupim. Ponudbe na naslov: Plut, Gradec, Bela Krajina. 3208

MOTorno KOLO
do 350 ccm kupim. Ponudbe z navedbo cene in tipe poslati na: Pletnik, Vransko. 3207

SLUŽBE

DELAVKE
za pletenje nogavic in druge pletene robe na ročni stroj — sprejemam. — Stetfca Krapec, Pojačevičev trg br. 12, Zagreb. 3210

KOT SLUGA, INKASTANT
ali tudi za druga dela, iščem službo. Več sam več jezikov. — Cenj. ponudbe na upravo »Sl. Naroda« pod »Tresen 3193c.

DVE MLAJŠI DEKLICI
simpatični, marljivi in solidni, ki govorita tudi nemško, sprejemam eno za hišna dela, drugo pa kot prodajalko v bufetu. Nastop takoj. Jostipana Lukič, Virje, Hrvatska. 3211

SLASČICAR
mlad, samostojen, z dobrimi spričevaji, išče službo. Gustav Veselič, Ormož. 3209

GLASBA

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE
PO 1.— Dn

posojuje »Slager«, Aleksandrova cesta 4 (prehod »Viktoria palače«) in Maribor, Slovenska ulica 18. 70-T

ZIVALI

MLADE PSICE
neufundlandske pasme, čistokrvne, z rodovnikom, odličnega porekla, krasni ko medvedici — proda Drvenik, Ljutomer. 3204

RAZNO

Najcenejši nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra c. 14. 72/T

NA DOMAČO HRANO
dobro, se ceno sprejmejo gospodje in gospodične v centru mesta. Ponudbe na upravo »Sl. Naroda« pod »Nizka cena«, event. se pošlje tudi na alovc. 3196

ČEVLJI

NA OBROKE

»TEMPO«, Gledališka ulica 4

(nasproti operi).

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sadkorjem vkupan, se dobi na malo in veliko v lekarni

dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA,

Dunajska cesta št. 6

56/T

TELEFON 2059

PRENOČ

SUHA DRVA

Pogačnik, Bohoričeva 5.

POT DO LASTNEGA DOMA
in blagostanju vsakemu odprta. Pojasnila daje Stavbna hranilnica in posejilnica Ljubljana, Miklošičeva 15. 68/T

PRODAM

Napredaj 100 sežnjev lepih suhih, cepanih

BUKOVIN DEV

in večja množina suhih mehkih drv. I. Schauerl, trgovina, Dobrna pri Celju. 3206

SVETOVNOZNANO GROZDNE
smederevsko Afu-ali, Muskator, in vse druge vrste, 5 kg od 38—52 Din franko plačana poštarina in pakovanje. Pri naročilu večjema kvantuma ceneje. Razpošilja Karlo Šmidt, Smederevo, Kralja Milutina 5. 3203

PLESKARSKA in SOBOSLIKARSKA DELA

izvršuje po najugodnejših pogojih

GENUSSI IVAN

LJUBLJANA, IGRIŠKA ULICA ŠTEV. 10.

za hujšanje

Vam vrnejo vitkost, mladost in lepoto, ker raztopi in odstrani preobilno maso.

Tekom enega leta izgubite na teži 8—14 kg.

Doza 100 tablet Din 46.—, doza 200 tablet Din 74.—

Proizvajala:

Lekarnar
Mr. BAHOVEC,
Ljubljana